

Як відомо, існує три підходи до прогнозування податкових надходжень:

- за видами платежів;
- за регіонами;
- за галузями економіки [2].

Кожен із цих підходів вимагає певної процедури підготовки і розробки всього процесу прогнозування податкових надходжень, значних моральних, матеріальних, людських і фінансових затрат.

Важливе значення має закріплення за місцевими бюджетами таких видів податків, які гарантуватимуть органам місцевого самоврядування стабільні надходження доходів та їх рівномірний горизонтальний розподіл. Через податки, податкові пільги, обсяги та напрями використання коштів здійснюються функції місцевих бюджетів. Таким чином, створюються сприятливі умови для розвитку місцевої інфраструктури, а також тих галузей, які мають вирішальне значення для задоволення потреб населення [3].

Література:

1. Звіт департаменту економічного розвитку Одеської міської ради. URL: <http://omr.gov.ua/ru/58086> (дата звернення: 01.11.2019)
2. Казюк Я.М. Сучасний стан і шляхи вдосконалення механізмів надходжень місцевих податків і зборів. *Теорія та практика державного управління*. 2012. Вип. 3 (38). С. 382 – 390.
3. Каспрук А.Ю. Доходи місцевих бюджетів: проблеми забезпечення та резерви збільшення. *Економічні науки*. Сер. : Облік і фінанси. 2012. Вип. 9(2). С. 60 – 70.

Бондзюх Мар'яна Андріївна

студентка 2 курсу ОС «магістр» ННІОТ, ТНЕУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент Савчук С. В.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

В умовах бюджетної децентралізації необхідним постає вирішення проблем забезпечення дохідної частини місцевих бюджетів та пошук оптимальних шляхів покращення її формування з метою посилення ролі власної дохідної бази у формуванні місцевих бюджетів, що є фінансовим

фундаментом функціонування місцевого самоврядування. Одними із пріоритетних напрямів реалізації регіональної політики в контексті впровадження процесів децентралізації є надання фінансової самостійності органам місцевого самоврядування та вдосконалення механізму формування доходів місцевих бюджетів.

Для прийняття ефективних рішень стосовно забезпечення доходів місцевих бюджетів, утвердження фінансової автономії та стійкості органів місцевого самоврядування актуальним є вивчення досвіду зарубіжних країн.

Розвиток бюджетних систем розвинених країн свідчить про посилення ролі місцевих бюджетів, які є важливою складовою їх фінансових систем та значною мірою використовуються з метою делегування функцій органів місцевого самоврядування щодо регулювання соціально-економічних процесів на місцевому рівні, вирівнювання диспропорцій у розвитку окремих територій [1].

У багатьох зарубіжних країнах, таких як Швеція, Швейцарія, Фінляндія, Австрія, формування місцевих бюджетів здійснюється за рахунок власних коштів і практично не залежить від центрального уряду, рівень фінансової автономії спостерігається в межах 70-98%. У країнах (Франція, Данія, Бельгія), де основу ресурсної бази місцевих органів складають податки і місцеві надбавки до загальнодержавних податків, фінансова автономія місцевих бюджетів - від 55 до 70%. В Норвегії та Швеції, автономія місцевих бюджетів забезпечується за рахунок стягування прямих місцевих податків, частка яких відповідно складає 55% і 64%. А питома вага міжбюджетних трансфертів у доходах місцевих бюджетів Румунії, Литви, Словенії, Словаччини не перевищує 20% [2].

Як свідчить зарубіжна практика, визначальну роль у формуванні доходів бюджетів, в тому числі на місцевому рівні, відіграють податки, що використовуються державою як істотний інструмент перерозподілу національного доходу і є основою дохідної бази місцевих бюджетів.

Значну питому вагу у формуванні дохідної частини місцевих бюджетів європейських країн складає податок на майно (у структурі податкових надходжень місцевих бюджетів Великобританії - 99,5 %, Ірландії та Нідерландах - близько 80%). Так, у Франції - майже 35% доходів місцевих бюджетів складають майнові податки, 20% – податки на прибуток суб'єктів підприємництва та доходи фізичних осіб, більше 35%

– інші види місцевих платежів [3]. Проте, незважаючи на важливість даного податку при формуванні власної ресурсної бази місцевих органів, у багатьох європейських країнах як і в Україні, актуальною проблемою все ж є здійснення справедливої оцінки майна та відсутність прямого зв'язку між вартістю майна і доходами власника.

У країнах Північної Європи надзвичайно поширеним є використання власних податків. Кожний муніципалітет має право встановлювати податкову ставку. Крім того, значні обсяги до місцевих бюджетів мобілізуються за рахунок особистого прибуткового податку як основного місцевого податку [4].

Структура доходів бюджетів місцевих органів влади в Данії є наближеною до системи доходів місцевих бюджетів України (70% доходів складають надходження від податку на доходи громадян, 10% - місцеві збори та платежі, 8% - податок на майно (включаючи землю). При цьому практично незначну частку – близько 7% становлять трансферти і гранти, що витрачаються на визначені місцевими органами влади цілі.

У Фінляндії основним джерелом доходів місцевих бюджетів є податок з доходів, майновий податок становить лише 3%. Хоча частка трансфертів становить 18%, для місцевого самоврядування все ж характерний достатньо високий ступінь незалежності у вирішенні питань щодо їх використання в межах допустимих правил [1].

У Франції близько 50% доходів місцевих бюджетів формується за рахунок власних податків, які поділяють на чотири види: податки на власність (житло, земля); податки на бізнес; оподаткування окремих товарів і послуг; податки на використання специфічних товарів (акцизи) [5].

Окрім податків на майно та податків пов'язаних з майном, що є значимими джерелами податкових доходів муніципальних утворень Канади, суттєвим власним джерелом доходів місцевих органів управління є реалізація товарів і надання послуг.

Як показав зарубіжний досвід формування доходів місцевих бюджетів, муніципальна влада у розвинутих країнах наділена значним рівнем самостійності та великим обсягом бюджетних і податкових повноважень. Серед податкових надходжень особливе місце відводиться місцевим податкам, до яких найчастіше відносять майнові, місцеві

прибуткові, промислові, а також податки, що відображають політику місцевих органів влади.

Таким чином, враховуючи досвід зарубіжних країн з високим рівнем розвитку, доцільним є продовження розпочатої в Україні реформи бюджетної децентралізації, що повинна сприяти посиленню ролі місцевих бюджетів, формуванню достатніх обсягів власних дохідних джерел місцевих органів влади, забезпечення їх належними для цього бюджетними повноваженнями. Адже однією з головних рис формування місцевих бюджетів розвинених країн є принцип бюджетної децентралізації.

Література:

1. Данилишин Б. М. Децентралізація у країнах ЄС: уроки для України *Регіональна економіка*. 2016. №1. С. 5-11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/regek_2016_1_3
2. Бондаренко А. І. Вплив держави на формування місцевих бюджетів у країнах Європи. *Теорія та практика державного управління*. 2010. № 4. С. 185-192.
3. Пігуль Н.Г. Європейський досвід формування доходів місцевих бюджетів. URL: http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/58549/1/Pigul_tax_revenues
4. Шаха А. Управление на местном уровне в индустриально развитых странах. М.: Весь Мир, 2010. 416 с.
5. Біла Л. М. Спільні і відмінні риси податкових систем країн Європейського Союзу та України. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. № 5. С. 656-661.

Булавинець Яна Богданівна

студентка 2 курсу ОС «магістр» факультету фінансів та обліку, ТНЕУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент Шулюк Б. С.

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ЗАОЩАДЖЕНЬ ДОМОГОСПОДАРСТВ

Домогосподарства виступають особливим суб'єктом ринкової економіки. В сучасній ринковій системі вони можуть виступати в ролі як виробника, так і покупця, в ролі позичальника та кредитора, споживача та власника заощаджень.